

פרשת נצבים וילך

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. כח ושכר התשובה

ב. משה מכנס את בני ישראל למעמד הברית

ה. נגישות התורה והמצוות וכח הבחירה

ו. דברי משה לבני ישראל ביום מותו

י. משה מצוה על ספר התורה

מ. משה מתרה לא לסור מהשי"ת

מ. שאלת הגוים על עונשי בני ישראל

ותשובתם

ג. עונשי עובדי ע"ז

ע. משה מחזק את יהושע

ר. ציווי לכתוב את השירה

ש. מצות הקהל

שאלה לשולחן השבת

"כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו"

הגמרא במסכת חולין (ק"ג:) מביאה, את דברי ריש לקיש: "אמר ריש לקיש, מניין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר: 'זאת התורה אדם כי ימות באהל'. והשאלה ברורה: האם כדי לקנות את קניני התורה צריך להתאמץ עד כדי כך ש'ממית עצמו עליה', אם כן, מה פירוש הכתוב: 'לא נפלאה היא ממך... כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו'?"

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"כי המצוה הזאת... לא נפלאה היא ממך... לא בשמים הוא... ולא מעבר לים... בפך ובלבבך לעשותו" תמוה, הלא אין הדוגמאות שוות: שהרי לעלות לשמים, הרי זה דבר בלתי אפשרי, אך לעבור את הים נעשה מידי יום על ידי הרבה אנשים סוחרים הנוסעים מעבר לים. חוב מוטל על כל אחד מישראל לקיים כל תרי"ג המצוות. אולם יש מצוות שקשה לקיימן מפאת נדירותן, כגון מצוות שילוח הקן, פדיון בכור וכדומה. ויש לבאר הפסוק כך: "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום" - דהיינו תרי"ג מצוות התורה, "לא נפלאה היא ממך" - לא תוכל לומר שאי אפשר לקיים כלל. וגם: "לא רחוקה היא" - דהיינו, שהמצוה היא נדירה ורחוקה ממך מלקיימה. "לא בשמים היא", עוסק במצוות שאי אפשר לכאורה לעשותם כלל כגון אם אני כהן וצריך לקיים מצות קבורת המת, או אם אני ישראל ורוצה לקיים מצוות ברכת כהנים. "ולא מעבר לים היא", דהיינו, אותן מצוות שאי אפשר לומר שמן הנמנע לעשותן, אבל על כל פנים הם רחוקות וקשה לקיימן. על כל אלו אמר הכתוב: "כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו". דהיינו, שתלמד את הפרשה של המצוה ותיקח את מחשבתך במחשבה אמיתית לקיים את המצוה כשתגיע לידך, ואז: "לעשותו" - זה נחשב כאילו עשית אותה בפועל. (נפש יהונתן)

"ועתה כתבו לכם את השירה הזאת"

טעמים ללמד זכות על מי שלא סיפק בידו לקיים את מצוות כתיבת ס"ת: א. בזמן הזה מתקיימת המצוה ע"י שקונים ספרי קודש שונים כדי שיהגו בהם הוא ובניו, שעיקר המצוה לכתוב ספר תורה הוא כדי ללמוד בה, מה שלא שכח בימינו שאינם לומדים מתוך ספר התורה ממש. (הרא"ש) ב. הלבשת עניים קודמת לכתיבת ס"ת. (ספר חסידים) ג. תמיכה בלומדי תורה קודמת לכתיבת ס"ת, והראיה היא שמזכירים ס"ת לצורך לימוד תורה. (חיי אדם) ד. משום שאין אנו בקיאים בחסרות ויתרות אין בידינו לקיים את מצוות כתיבת ס"ת כתיקונה. (שאגת אריה)

"בן מאה ועשרים שנה אנכי היום"

"דבר אחר, רבנן אמרי כיון שידע משה שהיה לו למות באותו היום, מה עשה, אמר רבי ינאי כתב שלש עשרה תורות, שנים עשר לשנים עשר שבטים, ואחת הניח בארון, שאם יבקש לזיף דבר, שיהיו מוצאים אותה שבארון" (מדרש רבה) הרב שר שלום גאון כתב טעם לאמירת 'צדקתך' בשבת במנחה, מפני שבזמן זה נסתלק משה רבינו, ובאמירה זו יש כעין צידוק הדין. ויש לבאר אם כן, כיצד כתב משה י"ג ס"ת בשבת, ועוד, כיצד כתב: "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום"? ויש לומר: א. התחיל למות בער"ש והיה הולך ונפטר עד שבת במנחה. (הרמ"ע) ב. הרא"ש חילק בין מיתתו של משה בער"ש לבין קבורתו בגיא בשבת ע"י הקב"ה. ג. רוב הראשונים מפרשים שאלו מדרשים חלוקים. ד. כתב ע"י השבעת קולמוס (השל"ה) ה. מזלו שלעתה מת בשבת והוא עצמו בער"ש. (הרוקח) ו. בגלל שמשה ידע בוודאות שימות באותו היום, לכן היה כאילו נפטר כבר מן העולם, ונעשה פטור מן המצוות. ז. הקב"ה כתב ורק היה נראה שמשה כותב. (האלשיך) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

לכל גיל,
משפחה או
שבט!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"ג
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייץ'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מכלי המשכן המוזכר רבות בפרשה
- ב. משה לימד אותם את התורה
- ג. אף הם באים למצוות הקהל
- ד. "ואכל ושבע ו ____ ופנה אל אלהים אחרים"
- ה. "השירה הזאת" - הכוונה לשירת ____ (רש"י)
- ו. "הקהל את העם, האנשים ____"
- ז. השי"ת נשבע לתת לנו אדמה ____ חלב ודבש
- ח. מציווי משה ליהושע
- ט. מילה נרדפת למילה: 'לפני'
- י. השי"ת ____ את העמים בארץ ישראל
- כ. משה נתן להם את התורה שכתב
- ל. משה אמר שאינו יכול עוד ____ ו ____
- מ. ציווה את בני ישראל לפני מותו
- נ. אביו של יהושע
- ס. החג בו קראו בתורה בשנה השמינית לשמיטה
- ע. עמד על פתח אוהל מועד
- פ. "כי לא תשכח מ ____ זרעו"
- צ. הן ימצאו את מפר הברית
- ק. עורף בני ישראל הינו -
- ר. "ומצאוהו ____ וצרות"
- ש. משה הקהיל אליו את כל זקני ה ____ ואת ה ____
- ת. משה כתב את דברי התורה עד ____

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. 'שמה ____ לב אחד מכם אותו ללכת אחריהם' (רש"י)
- ב. אף הם באו להתייצב בתחילת הפרשה (2)
- ג. "הורה" - הכוונה לחטאים הנעשים ב ____ (רש"י)
- ד. ____ מעל ל11 אותיות בפרשה
- ה. הפרשה מספרת על דבריו לבני ישראל
- ו. מה קרה לפנייהם של בני ישראל לשמע הקללות? (רש"י)
- ז. "כי ____ יעשן אף ד' וקנאתו באיש ההוא"
- ח. "לא תזרע ולא ____"
- ט. "פן יש בכם איש או אשה או משפחה או ____"
- י. " ____ בכם היום את השמים ואת הארץ"
- ך. "כי קרוב אליך הדבר מאד ____ לעשתו"
- ל. בכזה קצף ישליכם הקב"ה לארץ אחרת
- ם. מילה המופיעה 13 פעמים בפרשה
- ן. אחד מהחומרים מהם מכינים עבודה זרה
- ס. כינוי ברש"י למשה וליהושע
- ע. על הנסתרות, הקב"ה ____ מאותו היחיד (רש"י)
- ף. שני סוגים של כעס בפרשה
- ץ. עוד אחד מהחומרים מהם מכינים עבודה זרה
- ק. אחד מהאנשים שהקב"ה הבטיח להם את הארץ
- ר. בימי משה היו כנענים שבאו כדי ____ (רש"י)
- ש. השי"ת ישוב עלינו לטוב כאשר ____ על אבותינו
- ת. " ____ בחיים"

ואלה שמות

"בחג הסמות"

אלו שמות נוספים יש לחג הסוכות? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור, והיו תלמידיו הולכים אחריו (לאחר חורבן הבית). ראה ריבה (אישה) אחת מלקטת שעורים מתחת רגלי בהמתן של ערביים. כיון שראתה את רבן יוחנן בן זכאי, נתעטפה בשערה ועמדה לפניו, ואמרה לו: 'רבי, פרנסני!' אמר לה: 'בתי, בת מי את?' אמרה לו: 'בתו של נקדימון בן גריון אני, וכי אין אתה זוכר שחתמת על כתובתי?' אמר רבן יוחנן בן זכאי לתלמידיו: 'אכן, אני חתמתי על כתובתה של זו, וקראתי בה אלף אלפים דינרי זהב! ומשפחת חמיה ומשפחתה של אישה זו, לא היו נכנסים להר הבית להשתחוות, עד שהיו פורסים להן בדים יקרים תחת רגליהם, ונכנסים ומשתחוים וחוזרים לבתיהם בשמחה. וכל ימי ביקשתי מקרא זה ומצאתיו: "אם לא תדעי לך היפה בנשים" וגו' אל תקרא 'גדיותיך' אלא 'גויותיך', שכל זמן שישראל עושים רצונו של מקום, אין כל אומה ולשון שולטת בהן, וכשאין ישראל עושים רצונו של מקום, הקדוש ברוך הוא מוסר אותם ביד אומה שפלה, ולא רק ביד אומה שפלה אלא תחת רגלי בהמתם. (ע"פ ילקו"ש)

מילה בפרשה

**נכד יעקב למד,
אינו שכוב או מעומד,
ישנן, יחזור ויהיה לרב,
גדול וחכם במקום מגוריו.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"בפיך ובלבבך לעשתו"

היכן עוד בתורה כתוב: "בפיך"? (2 תשובות)

מצאו נא בפרשה:

1. שם של מסכת בש"ס.

2. פסוק שמופיעה בו אותה המילה (בהטיות) שלוש

פעמים.

3. שלוש (לא יותר!) מילים רצופות בנות שש אותיות.

4. חמש מילים רצופות בנות ארבע אותיות המתחילות

כולן באות ו'.

5. שניים מסימני ראש השנה.

6. חמש מילים רצופות שמסתיימות באות י'.

היכן בתהילים ישנה מילה אחת עם חמש אותיות מ'?

והיכן בתהילים יש מילה עם שלש אותיות רצופות

זהות?

נצבים, וילך והאזינו, הן פרשות שתמיד נקראות בתקופה של עשרת ימי תשובה. בפרשת נצבים ישנם 40 פסוקים, בוילך 30 ובפרשת האזינו ישנם 52 פסוקים. הדבר רומז, לימי התשובה שניתנים לאדם להתחזק ולשפר את מעשיו. בתחילה, יש לנו את 30 הימים של חודש אלול לשוב אל הקב"ה לקראת יום הדין. מי שצריך זמן נוסף ימצא עוד 10 ימים בעשרת ימי תשובה עד ליום הכיפורים, שביחד אלו כבר 40 ימים. וישנם שצריכים עוד 12 ימים עד לשמיני עצרת כדי להמתיק את הפתקא לטוב, והרי כל הימים ביחד הם 52 ימים.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ולא מעבר לים הוא לאמר מי יעבר לנו אל עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשה אתה"

2. "ויצו משה אותם לאמר מקץ שבע שנים במעד שנת השבע בהג הסכות"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מי ציוה שיקברוהו עם נעליו, ומקל בידו? - ר' ירמיה. טרם פטירתו ציווה 'אלבשוני חורין חפיתין' (להלבישו תכריכים לבנים מגוהצין ונאים), אלבשוני בגרסיי, יהבון מסנא ברגליי וחוטרא בידיי (לתת נעליו ברגליו ומקלו בידו) ויהבוני על סיטרא (ולהשכיבו על צדו) אין אתא משיחא אנא מעתד (כדי שאהיה מוכן להתעורר ולעמוד בביתא משיח) (תלמוד ירושלמי כתובות יבג), **לסדר את הפרשה** - "בן מאה ועשרים" - **חידון א' ת'** - ארון הברית, בנ"י, גרים, דשן, האזינו, והנשים והטף וגרך, זבת, חזק ואמץ, טרם, ישמיד, כהנים, לצאת לבוא, משה, נון, סוכות, עמוד ענן, פי, צרות, קשה, רעות רבות, שבטים שוטרים, תומם. **חידון א' ת' הפוך** - השיא, חוטב ושואב, בשוגג, נקוד, משה, הוריקון, אז, תצמח, שבט, העדתי, בפיך ובלבבך, גדול, היום, אבן, פרנס, נפרע, אף וקצף, עץ, יצחק, להתגייר, שש, ובחרת. **ואלה שמות** - חג האסיף, זמן שמחתינו, אסיפה, חג, מקראי הרוך. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת בא: "למען תהיה תורת ד' בפיך" ובפרשת כי תצא: "נדבה אשר דברת בפיך". 1. "וראו את מכות הארץ". 2. "את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את ד' אלקיך בכל לבבך". 3. "מצותיו וחקתיו הכתובה". 4. "ודבש ואכל ושבע ודשן ופנה". 5. "חלב ודבש", "אשר כרתי אתו". 6. "כי ידעתי אחרי מותי כי". **מילה בפרשה כי תבוא** - קנה. "סמוך לצינור המזון" - הקנה שבצוואר שבסמוך לושט שבו עובר המזון, "הלך ורכש מרוב רוזן" - רכש = קנה, "אך קיבל רק מקל רך" - קנה סוף, "בו כתב הספד על אקדח" - הספד = קנה, וגם: בחלק העליון של האקדח יש קנה. **טמונות בפרשה** - 1. "מי יעלה לנו השמימה" (ל"ב). 2. "יעשן אף" (כט"ט). 3. "ויכתוב את השירה" (לא, כב). 4. "לא תירא" (לא, ח). 5. "ועד שואב מימך" (כט"ז). 6. "השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימיה בפה"ם" (לא, יט). 7. "וסרתם מן הדרך" (לא, כט). 8. "כך היו כורתי בריתות עושי", מחיצה מכאן ומחיצה מכאן ועוברים בנתיב" (רש"י כט"א). 9. "טול מקל והך על דקדקדן" (רש"י לא, ז). 10. 'במראות ליב' (רש"י, כט"ח). 11. "ואת ערפך הקשה" (לא, כז). 12. "ויכתוב משה את התורה הזאת" (לא, ט). 13. 'לפי שהם יראים שמא יגנבו' (רש"י כט, טז). 14. "שורש" (כט, יז). **טמונות בהפסרה** - 1. "כחתן יכהן פאר וככלה" (סא, ז). 2. "וכגנה זרועיה תצמיח" (סב, ו). 3. "על חומתך... הפקדתי שומרים" (סב, ו). 4. "יצמיח צדקה" (סא, יא). **שאלה לשלח השבת דברים** - שאלנו: "ראה נתתי בידך את סיחון מלך חשבון האמרי ואת ארצו החל רש והתגר בו מלחמה... ואשלח מלאכים ממדבר קדמות אל סיחון מלך חשבון דברי שלום לאמר". יש לבאר את דברי משה אלו, שהרי אם הקב"ה אמר וציווה את משה לרשת את סיחון: "התגר בו מלחמה", כיצד זה שלח מלאכים לסיחון ובפיהם דברי שלום במקום דברי המלחמה שהיה אמור לשלוח אליו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. על פי מה שכתוב (תהלים קכז): "אני שלום וכי אדבר המה למלחמה". כלומר שטבע הנכרי הוא, שכאשר מדברים עימו שלום סובר שפוחדים הימנו ולכן מתחיל במלחמה. וכמו כן משה כאשר רצה לגרות את סיחון שלח אליו דברי שלום כדי שילחם נגדו. ובזה קיים את ציווי השי"ת: והתגר בו מלחמה. (כרם חמד) ב. כך פותחים במלחמה, בנסיגה לשלום, ככתוב: "כי תקרב אל עיר להילחם עליה וקראת אליה לשלום". ג. משה עשה מדעתו והקב"ה הסכים על ידו. (מדרש) ד. ידע ברוח הקודש שלא ישמע לו, ובכל אופן שלח כדי למנוע חילול השם. (כלי יקר) ה. למד לעשות כן מהקב"ה עצמו ששלח קודם כל שליח לפרעה. ו. אכן שלח מלאכים קודם שדיבר עמו הקב"ה. ז. להילחם עמו כדי לעבור את נחל ארנון תיכנן משה בכל מקרה, ורק לעניין כיבוש ארצו שלח דברי שלום. ח. ע"פ התרגום יונתן שמשמע שהקב"ה רק צוה לערוך מערכי מלחמה ולא דווקא להילחם ממשי. ט. כתבו באותה איגרת דברי שלום ודברי מלחמה או ששלחו שתי אגרות. (ע"פ דעת זקנים) י. הקב"ה אמר למשה שמותר לו להילחם בסיחון ולא שהוא חייב לעשות כן. (אילת השחר) יא. המלחמה המוכרחת הייתה על השטח שבידי סיחון מז' עממין ולא על כל ארצו. יב. 'דברי שלום' הכוונה דברים מן התורה שקרויה 'שלום' המוכיחים שזוהי ירושת ישראל. יג. להוכיח לישראל שדברי ד' לעולם יעמדו וכן שמלכים אלו חזקים ביותר ולא חוששים ממלחמה. (אברבנאל) יד. כדי שיראו וילמדו כל שאר המלכים מה קרה למי שלא קיבל את הצעת השלום מישראל.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.

(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
 אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
 כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגמיל קשה

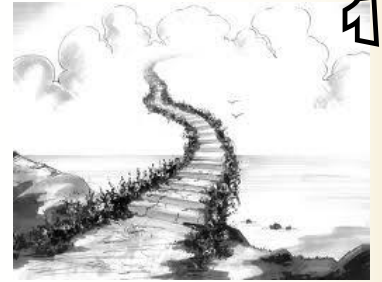
4

3

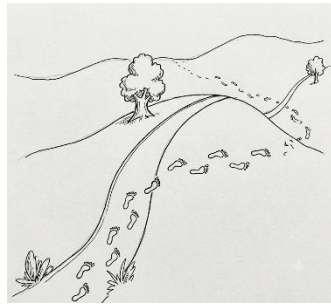

1

2

5

7

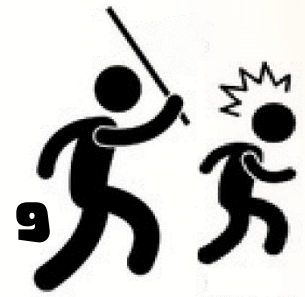
6

8

11

9

9

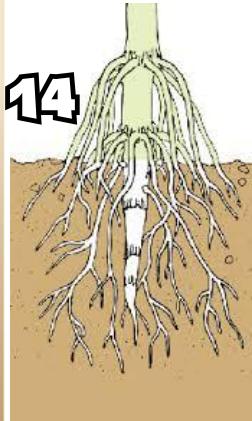
מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 "ובגר" (כח, כז)

14

13

12

הפטרת נצבים "שוש אשיש" (ישעיהו סא' י' - סג' ט')

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאהוד ביינ.

4

3

2

1

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
 ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775